

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Wijziging van het Kentekenreglement in verband met het kentekenen van bijzondere bromfietsen

1. Wat is de aanleiding?

Naar aanleiding van het ongeval met een Stint in 2018 heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid (hierna: OvV) het rapport 'Veilig toelaten op de weg' uitgebracht. In dit rapport heeft de OvV (onder meer) aanbevolen ervoor te zorgen dat voor iedereen duidelijk herkenbaar is welke licht gemotoriseerde voertuigen wel en welke niet op de weg mogen worden gebruikt en om illegaal gebruik van voertuigen tegen te gaan. In dit verband past het introduceren van een registratie- en kentekenplicht voor bijzondere bromfietsen.

In reactie op de aanbevelingen van de OvV is aangekondigd dat bijzondere bromfietsen een kenteken krijgen om daarmee onder andere duidelijk te maken welke voertuigen wel en niet de openbare weg op mogen. Daarmee worden alle bijzondere bromfietsen die zijn toegelaten op termijn identificeerbaar. De kentekening van de bijzondere bromfietsen loopt vooruit op de kentekening van de voertuigen die onder het goedkeuringsregime van een nieuw kader voor Lichte Elektrische Voertuigen (LEVs) vallen. Dit kader wordt op een later moment ingevoerd.

2. Wie zijn betrokken?

- *Dienst Wegverkeer (RDW):*
Zal als beheerder van het kentekenregister het registreren en kentekenen van de bijzondere bromfietsen op zich nemen. Zij zijn verzocht een uitvoeringstoets op te leveren op het ontwerpbesluit. De resultaten hiervan zullen worden meegenomen.
- *Fabrikanten, importeurs en distributeurs van de bestaande 17 aangewezen bijzondere bromfietsen:*
Moeten voor de voertuigen die nog geproduceerd worden (nieuw op de weg komen) weten dat er plek moet komen om een kenteken op het voertuig te bevestigen.
- *Verkopers/handelaren:*
Moeten na inwerkingtreding zorgdragen voor kentekening van nieuwe bijzondere bromfietsen.
- *Eigenaren bijzondere bromfietsen (onder andere eigenaren van de BSO Bus) / kinderopvangsector:*
Moeten het voertuig bij de RDW inschrijven, tenaamstellen en vervolgens een kentekenplaat aanschaffen. Na het tenaamstellen ook duidelijk aangeven dat bij verkoop, sloop of export het voertuig op de juiste manier overgeschreven of afgemeld moet worden.
- *Verzekeringsmaatschappijen waar momenteel bijzondere bromfietsen zijn verzekerd:*
De verzekeringsmaatschappijen moeten op de hoogte gesteld worden dat als een voertuig een kenteken heeft er ook een geldige WAM dekking moet zijn, die gemeld wordt bij de RDW. Door het kentekenen worden er geen verzekeringsplaatjes meer afgegeven voor deze voertuigen.

- *Min. JenV, OM en Politie:*
Deze organisaties belast zijn met de handhaving op gebruik van de bijzondere bromfietsen. Door de kentekening is zichtbaar of een voertuig wel of niet is toegelaten.
- *Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG):*
Als bijzondere bromfietsen worden gekentekend, kan het zijn dat bijvoorbeeld het parkeerbeleid moet worden aangepast. Gemeenten hebben vaak andere regels voor gekentekende voertuigen ten opzichte van niet-gekentekende voertuigen.

3. Wat is het probleem?

In het Kentekenreglement zijn bijzondere bromfietsen expliciet uitgezonderd van de registratie- en kentekenplicht. Hierdoor is registratie van en handhaving op overtredingen die zijn begaan met deze voertuigen moeilijk. Ook is er geen goed zicht op ongevallen die plaatsvinden met bijzondere bromfietsen. Daarnaast is het voor consumenten van belang dat duidelijk is welke voertuigen wel of niet op de weg mogen rijden. Dit wordt bewerkstelligd door kentekening.

Sinds de introductie van bijzondere bromfietsen zijn er nog niet veel van dit soort voertuigen op de weg. Het gaat om ongeveer 3750 voertuigen. Voorzien wordt dat het aantal bijzondere bromfietsen flink zal toenemen op het moment dat een elektrische step (e-step) wordt toegelaten als bijzondere bromfiets. Dit zou op korte termijn kunnen gebeuren. Daarmee wordt de behoefte aan kentekening van bijzondere bromfietsen groter.

Bijzondere bromfietsen zijn volwaardige vervoersmiddelen en moeten daarom ook als zodanig worden behandeld. De registratie en kentekening is een volgende stap na de inwerkingtreding van het eerste deel van de Wet tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 en enige andere wetten in verband met het laten vervallen van de mogelijkheid tot het aanwijzen van bijzondere bromfietsen in hoofdstuk IIA van de Wegenverkeerswet 1994, het mogelijk maken van implementatie van het kader voor lichte elektrische voertuigen en enige andere wijzigingen (hierna: Wijzigingswet). Daarmee is de Dienst Wegverkeer (hierna: RDW) als onafhankelijke goedkeuringsinstantie verantwoordelijk geworden voor het goedkeuren van bijzondere bromfietsen, in lijn met hoe dat nu al voor 'reguliere' bromfietsen gebeurt.

4. Wat is het doel?

Met het invoeren van een kentekenplicht voor bijzondere bromfietsen wordt een aantal doelen gerealiseerd met één maatregel:

- Met het kentekenen wordt tegemoet gekomen aan de aanbevelingen van de OvV om richting gebruikers en handhavers duidelijk te zijn over welke voertuigen wel en niet zijn toegestaan (goedgekeurd) voor gebruik op de weg. Hierdoor wordt het onderscheid tussen legale en illegale voertuigen duidelijker.
- Met het kentekenen is het mogelijk de markt te reguleren en hierop toezicht te houden.
- Kentekening versterkt de formele relatie tussen de bezitter (eigenaar of houder) en het voertuig en zorgt ervoor dat de rechten en plichten die van toepassing zijn voor het desbetreffende voertuig duidelijk zijn, zoals de verzekeringsplicht en het moeten overschrijven van het voertuig als deze een nieuwe eigenaar of houder krijgt.
- Een ander belangrijk voordeel van kentekening is dat monitoring bij ongevallen (registratie) en bijvoorbeeld terugroepacties (recall) efficiënter kunnen worden vormgegeven.
- Voorzien wordt dat op korte termijn steeds meer bijzondere bromfietsen op de weg worden toegelaten (voornamelijk e-steps). Het is niet efficiënt om deze voertuigen nu toe te laten zonder kenteken, om ze later alsnog te laten kentekenen. Door

voortuitlopend op het LEV-kader nu al te kentekenen, is sprake van een besparing in tijd en geld (regeldruk) voor burgers en bedrijven.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De invoering van de kentekenplicht voor bijzondere bromfietsen (door aanpassing van de regelgeving) kan alleen door de overheid worden uitgevoerd. De overheid heeft als algemene taak kwetsbare verkeersdeelnemers te beschermen in het verkeer.

Door kentekening is handhaving eenvoudiger op bijvoorbeeld snelheid, plaats op de weg en parkeren. Eigenaren zijn via een kentekenplaat eenvoudiger op te sporen.

6. Wat is het beste instrument?

De beste instrumenten zijn kentekenplaten, zoals we die ook voor auto's en bromfietsen kennen. De ervaringen met deze wijze van kentekening van voertuigen zijn positief om bovengenoemde doelen te bereiken. En de RDW is de meest logische instantie om deze kentekens uit te geven.

Het zou kunnen worden overwogen om in plaats van een kenteken een QR-code op een bijzondere bromfiets te gebruiken. Ook kan overwogen worden om de registratie bij een andere instantie te laten plaatsvinden. Hiermee bereik je de doelen niet volledig. De RDW verzorgt nu al de kentekening voor andere voertuigen en daarom is het logisch om deze taak ook door hen te laten uitvoeren.

Het onderhavige voorstel vergt aanpassing van het Kentekenreglement. De uitzondering op de kentekenplicht voor bijzondere bromfietsen komt namelijk te vervallen. In lagere regelgeving zal worden neergelegd wat de verschijningsvorm wordt van het kenteken. Voor bestaande voertuigen geldt dat zij twaalf maanden de tijd hebben om een kenteken aan te vragen. Nieuwe voertuigen moeten per direct worden voorzien van een kenteken.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Eigenaren bijzondere bromfietsen

Bij de implementatie wordt meegenomen dat de kosten waarmee dit gepaard gaat, proportioneel moeten zijn voor de burger. Daarom hanteert de RDW een conversietarief (voor de registratie en tenaamstelling) van 18 euro. Dit is in lijn met het tarief van eerdere conversies, zoals de conversie LRV (langzaam rijdende voertuigen).

Indien de gebruiker na de conversieperiode het voertuig laat kentekenen, moet het standaardtarief worden betaald (28 euro).

Naast de registratie en tenaamstelling moet de eigenaar ook een kentekenplaat aanschaffen. De kosten daarvan bedragen ca. 25 euro. Daarmee komen de kosten voor de eigenaar voor het kentekenen van een bijzondere bromfiets te liggen op $18 + 25 = 43$ euro.

De totale kosten voor de eigenaren bedragen in totaal:
 3.750 bijzondere bromfietsen \times 43 euro = 161.250 euro.

Kosten overheid

De kosten van de conversie zijn op te delen in twee soorten kosten: ontwikkelkosten en exploitatiekosten. De kosten voor het ontwikkelen van een conversietool vallen onder de

ontwikkelkosten. Om de inschrijving van bijzondere bromfietsen in het kentekenregister betaalbaar te houden voor de eigenaars van bijzondere bromfietsen, wordt een deel van de inschrijfkosten gedragen door de RDW; dit zijn derhalve exploitatiekosten van de RDW.

De ontwikkelkosten voor de afhandeling door de RDW bedragen tussen de 500.000 euro en 770.000 euro. De exploitatiekosten zijn $(28 \text{ euro} - 18 \text{ euro}) \times 3750 \text{ voertuigen} = 37.500 \text{ euro}$. Daarmee bedragen de totale kosten voor de overheid tussen de 537.500 en 807.500 euro.

Kosten bedrijfsleven

De invoering van de kentekenplicht voor bijzondere bromfietsen zal naar verwachting beperkte gevolgen hebben voor bedrijven. Er zullen meer kentekenplaten worden verkocht.

Kosten fabrikant

In de Wijzigingswet is voorzien in een overgangsregeling om een aanwijzing om te zetten in een typegoedkeuring van twee jaar. De conversieperiode om de bestaande voertuigen te voorzien van een kenteken duurt een jaar. Indien na afloop van deze conversieperiode de in de Wijzigingswet genoemde overgangsperiode nog niet is verstreken, kan de fabrikant de voertuigen voorzien van een kenteken met de bevoegdheid versnelde inschrijving. Deze bevoegdheid kan worden aangevraagd bij de RDW. Om de bevoegdheid versnelde inschrijving te kunnen gebruiken heeft het bedrijf ook de erkenning bedrijfsvoorraad van de RDW nodig.

Het aanvragen van de erkenning bedrijfsvoorraad en de bevoegdheid versnelde inschrijving brengt kosten met zich mee. De tarieven worden jaarlijks gepubliceerd in de Staatscourant en op de website van de RDW. In 2023 bedragen de kosten voor het aanvragen van een erkenning bedrijfsvoorraad 209 euro. De kosten voor het aanvragen van de bevoegdheid versnelde inschrijving bedragen 58,50 euro. Bij het aanvragen van de erkenning bedrijfsvoorraad of de bevoegdheid versnelde inschrijving wordt het desbetreffende bedrijf bezocht door de RDW. Een bedrijfsbezoek kost 120 euro. Daarmee bedragen de totale kosten bij een aanvraag $209 \text{ euro} + 58,50 \text{ euro} + 120 = 387,50 \text{ euro}$.

Daarnaast brengt ook het inschrijven van een voertuig en het aanvragen van een kenteken kosten met zich mee. De kosten voor registratie en tenaamstelling bedragen 28 euro en de kosten voor de aanschaf van een kentekenplaat bedragen ca. 25 euro. Daarmee bedragen de totale kosten voor het kentekenen van een bijzondere bromfiets $28 + 25 = 53 \text{ euro}$. In de praktijk worden deze kosten vaak doorberekend aan de klant.

Uit onderzoek van de RDW in 2020 is gebleken dat van de in totaal 17 typen aangewezen voertuigen er nog zes typen voertuigen worden geproduceerd. Deze zes typen voertuigen worden geproduceerd door vier verschillende houders van aanwijzingen. In totaal zijn er tien houders van aanwijzingen die de in totaal 17 aangewezen bijzondere bromfietsen produceren, dan wel hebben geproduceerd.

Daarmee komen de totale kosten voor de houders van een aanwijzing uit op een bedrag tussen de 1550 euro ($4 \times 387,50 \text{ euro}$) en 3875 euro ($10 \times 387,50 \text{ euro}$).

Milieu

Er worden geen gevolgen verwacht voor het milieu.